

Ana Đanić Čeko*
Tena Konjević**

KRATAK OSVRT NA ULOGU POVJERENSTVA ZA ODLUČIVANJE O SUKOBU INTERESA KROZ PRIZMU PREVENTIVNOGA ANTIKORUPCIJSKOG TIJELA***

Sukob interesa može se pojmovno tumačiti s nekoliko aspekata, međutim sve definicijske opcije nose isti temelj koji se ogleda u nametanju osobnog interesa dužnosnika nad javnim. Sukob interesa uzročno-posljedično dovodi do korupcije. U radu se stoga ukratko ističu rezultati istraživanja iskazanih u izvješćima Europske komisije i Transparency Internationala kako bi se dobio prikaz percepcije o postojanju navedene pojave među dužnosnicima. Nadalje, upravo radi suzbijanja i prevencije nastanka sukoba interesa i korupcije, u Republici Hrvatskoj osnovano je Povjerenstvo za odlučivanje o sukobu interesa (dalje u tekstu: Povjerenstvo). U radu se prikazuju pravni položaj, sastav, izbor i nadležnosti te se time omogućava uvid u svrhu postojanja toga javnopravnog i preventivnog antikorupcijskog tijela. Isto tako, u radu se analiziraju odabrane vrste akata koje Povjerenstvo donosi s praktičnim primjerima. Naposljetku, grafički se prikazuju rezultati anketnog istraživanja članova Povjerenstva te zaposlenika Ureda Povjerenstva koje je provedeno za potrebe ovoga rada radi usporedbe njihove percepcije nužnih zakonskih promjena s onima koje su učinjene donošenjem novog Zakona o sprječavanju sukoba interesa u prosincu 2021. Teorijskim postavkama, normativnom analizom odabranih zakonskih tekstova te anketnim istraživanjem svrha je ovog rada upozoriti na problematiku sukoba interesa i korupcije među dužnosnicima te na ulogu Povjerenstva u njihovoj prevenciji i suzbijanju kao i na utjecaj novih zakonskih odredbi na prevenciju sukoba interesa u praksi.

Ključne riječi: sukob interesa, dužnosnici, korupcija, Povjerenstvo za odlučivanje o sukobu interesa, Zakon o sprječavanju sukoba interesa

* Dr. sc. Ana Đanić Čeko, docentica na Katedri upravnog prava i znanosti Pravnog fakulteta Osijek, Sveučilište Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku (Assistant Professor, Chair of Administrative Law and Science, Faculty of Law, Josip Juraj Strossmayer University of Osijek): adjanic@pravos.hr.

ORCID: <https://orcid.org/0000-0003-1325-7692>

** Tena Konjević, studentica Integriranog preddiplomskog i diplomskog sveučilišnog studija Pravo, Pravnog fakulteta Osijek, Sveučilište Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku (Student, Faculty of Law, Josip Juraj Strossmayer University of Osijek): konjevic.tena@gmail.com.

ORCID ID: orcid.org/0000-0001-9256-9103

*** Ovaj je rad financirao Pravni fakultet Osijek Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku internim projektom br. IP-PRAVOS-12 *Utjecaj europskog upravnoprocenog prava na nacionalne upravne postupke.*

1. UVOD

Pojam sukoba interesa može se definirati na nekoliko načina, no u biti ono označava koliziju privatnog interesa s javnim. U ovom radu sukob interesa promatra se kroz prizmu Zakona o sprječavanju sukoba interesa (dalje u tekstu: ZSSI iz 2021.).¹ Stoga je naglasak na dužnosnicima koji su taksativno nabrojani u navedenom aktu, a koji svojim primjerom trebaju odavati transparentnost i poštenje kao temelj demokratske države. Korupcija je krajnja faza neuklonjenog sukoba interesa, pa svaki oblik korupcije sadržava njegov segment te je u većini slučajeva kazneno djelo.

Postavlja se pitanje što je s percepcijom javnosti o učestalosti korupcije u državi u kojoj živi. Odgovor na to pitanje može dati istraživanje Europske komisije provedeno u tijeku pristupnog postupka Republike Hrvatske (dalje u tekstu: RH) 2014. koje prikazuje rezultate odgovora hrvatskih građana, ali i građana ostalih europskih zemalja. U radu se stoga u drugom poglavlju navedeno istraživanje uspoređuje s istraživanjem Transparency Internationala kako bi dobiveni rezultati i njihova analiza dali što objektivnije zaključke. RH se od 2002. koristi određenim nacionalnim strateškim dokumentima kao antikorupcijskim instrumentima u kojima nastoji unaprijed planirati potrebne mjere kako bi se suzbila korupcija. Trenutačno važećim strateškim okvirom² želi se istaknuti važnost zakonske i institucijske izmjene te njihovo jačanje u suzbijanju korupcije. Nadalje, u pravnim propisima, smjernicama Ministarstva pravosuđa i uprave te ostalim izvorima mogu se izdvojiti općeprihvaćena načela koja dužnosnici moraju poštivati u svom djelovanju da ne bi došlo do sukoba interesa, a o kojima će više riječi biti u nastavku. Nadalje, ukratko se upućuje na pojmovno određenje i vrste sukoba interesa te se ističu temeljna načela djelovanja dužnosnika.

U cilju učinkovita i sustavna sprječavanja sukoba interesa, a uzročno-posljedično i korupcije, jačanja transparentnosti, integriteta i nepristranosti, osnovano je 2003. Povjerenstvo za odlučivanje o sukobu interesa (dalje u tekstu: Povjerenstvo). Stoga je središnji dio rada upravo posvećen prikazu i normativnoj analizi njegovih ovlasti reguliranih Zakonom o sprječavanju sukoba interesa iz 2021. Naime, Povjerenstvo je prema pravnom položaju državno tijelo, odnosno jedno od javnopravnih tijela³ koje postupa, rješava i odlučuje u posebnom upravnom postupku. Ono posjeduje karakteristike stalnosti, neovisnosti i samostalnosti, što ga s još nekoliko neovisnih kontrolnih tijela čini specifičnom skupinom državnih tijela. Posebnost u prikazu ovog tijela ogleda se u mogućnosti analize s različitih gledišta, i upravno-pravnog

¹ Zakon o sprječavanju sukoba interesa, Narodne novine, broj 143/21 (dalje u tekstu: ZSSI iz 2021.).

² Strategija sprječavanja korupcije za razdoblje od 2021. do 2030. godine, Narodne novine, broj 120/21.

³ Pojam javnopravnih tijela određen je u čl. 1. Zakona o općem upravnom postupku, Narodne novine, broj 47/09, 110/21.

i, primjerice, kaznenog, prekršajnog i ustavnopravnog aspekta. Jedan od ciljeva rada usmjeren je na upravnopravno značenje postupanja Povjerenstva u provedbi posebnoga upravnog postupka i donošenju odluka s određenim procesnim specifičnostima primjenom Zakona o sprječavanju sukoba interesa kao *lex specialis* te ostvarivanja upravnosudske zaštite na odluke Povjerenstva Visokim upravnim sudom RH (dalje u tekstu: VUS). VUS u skladu sa Zakonom o sprječavanju sukoba interesa u povodu tužbi preispituje zakonitost odluka Povjerenstva, a time se sudskom praksom pridonosi tumačenju i razradi pitanja sukoba interesa. Prije izmjena ZSSI-ja iz 2021. o tome su odlučivali prvostupanjski upravni sudovi.

U cilju odgovora na aktualna preispitivanja funkcije Povjerenstva u javnosti te novih zakonskih izmjena iz prosinca 2021., anketno istraživanje uslijedilo je kao odgovor na navedena prijeporna pitanja u vidu razrade subjektivnog stava zaposlenika Povjerenstva o funkciji tog tijela kao antikorupcijskog alata. Stoga se završno daje grafički prikaz i analiziraju se rezultati anketnog istraživanja članova Povjerenstva i zaposlenika Ureda Povjerenstva, provedenog za potrebe rada. Istraživanje je realizirano nakon dobivenog odobrenja čelništva toga tijela te je provedeno kao *online* anonimna anketa. Prema tome, teorijskim postavkama, normativnom analizom i usporedbom zakonskih tekstova prije i nakon izmjena 2021. te rezultatima provedenog istraživanja nastoji se doći do zaključka o preventivnoj ulozi Povjerenstva u sprječavanju korupcije među dužnosnicima. Završno se ističu zaključna razmatranja i promišljanja autorica u odnosu na istaknutu problematiku.

2. KORUPCIJA U REPUBLICI HRVATSKOJ KAO POSLJEDICA SUKOBA INTERESA – INDEKS PERCEPCIJE JAVNOSTI

Najstariji hrvatski spomenici sadržavali su opaske o sprječavanju sukoba interesa jer tadašnje zajednice ne bi mogle opstati u uvjetima prevelika utjecaja te pojave.⁴ Prema tome, ono je ukorijenjeno u naše društvo te je još znatno zastupljeno, posebice s obzirom na činjenicu da je ono česta pojava u tranzicijskim zemljama i bivšim komunističkim sustavima. Razlog tomu pronalazi se u tradiciji tih zemalja i obilježjima takvih poredaka, kao što je kontrola medija i nerazvijenost institucija, ali i kao posljedica novih političkih elita koje su se pojavile nakon rušenja socijalističkih poredaka.⁵

RH se koristi određenim instrumentima kao antikorupcijskim mjerama od 2002., kada je donesen Nacionalni program za borbu protiv korupcije s akcijskim planom

⁴ Galović, T., Radić, Ž. i dr. (2014). *Suzbijanje korupcije u Hrvatskoj u srednjem vijeku*. Udruga Kultura i etika, Zagreb, str. 78.

⁵ Mavračić Tišma, Lj. (2019). *Upravljanje sukobom interesa u sustavu javne nabave*. Zagrebačka pravna revija, 8 (2), str. 118.

za borbu protiv korupcije.⁶ Nakon navedenog programa prihvaćen je Nacionalni program suzbijanja korupcije 2006. – 2008.⁷, a nakon njega i Strategije suzbijanja korupcije od 19. lipnja 2008. zajedno s Akcijskim planom koji je mijenjan 2010. i 2012.⁸ Nakon navedenih dokumenata donesena je Strategija suzbijanja korupcije za razdoblje od 2015. do 2020.⁹, koja je nastojala suzbiti koruptivne rizike i ukloniti omaške u zakonodavstvu i institucijama. Temelj za zadnju navedenu strategiju bilo je Izvješće o antikorupcijskom napretku za 2014.¹⁰ u EU-u (dalje u tekstu: Izvješće) koje je donijela Europska komisija i analizira se u nastavku. Krajem listopada 2021. donesena je i nova Strategija za razdoblje 2021. – 2030.¹¹ Djelotvorna primjena anti-korupcijskih mehanizama u području javne uprave ističe se kao jedno od strateških ciljeva istaknutih u Nacionalnoj razvojnoj strategiji RH do 2030. godine.¹²

Korupcija je posljednja faza sukoba interesa koja nerijetko završava kaznenim djelima¹³, a vezano uz tu pojavu postavlja se pitanje percepcije korupcije u hrvatskom društvu. Europska komisija donijela je navedeno izvješće čijom se analizom može izvesti nekoliko stavaka vezanih za rezultate RH koja je u navedenom vremenu bila u tijeku pristupnog postupka u EU. U nastavku se navodi analiza navedenog izvješća preko različitih pitanja postavljenih ispitanicima u provedenom istraživanju Europske komisije. Izvode se udjeli vezani za RH u usporedbi s ostalim zemljama EU-a.

Ispitivala se percepcija javnosti o stvarnim iskustvima s korupcijom u svim zemljama EU-a. Ako se pojedinačno promotre Hrvatska, Češka, Litva, Bugarska, Rumunjska ili Grčka, zaključeno je da je od 6 do 29 % ispitanika u posljednjih 12 mjeseci tražilo ili očekivalo plaćanje mita. Također, između 84 % i 99 % ispitanika u navedenim zemljama smatra da je u njihovoj zemlji korupcija izrazito raširena. Nadalje, prema rezultatima istraživanja, u RH 55 % ispitanika smatralo se osobno pogođenim korupcijom, a usporedivši s drugim zemljama, RH pripada u pet najgorih zemalja

⁶ Nacionalni program za borbu protiv korupcije s akcijskim planom za borbu protiv korupcije, Narodne novine, broj 34/02.

⁷ Nacionalni program suzbijanja korupcije 2006. – 2008., Narodne novine, broj 39/06.

⁸ Strategija suzbijanja korupcije, Narodne novine, broj 75/08.

⁹ Strategija suzbijanja korupcije za razdoblje od 2015. do 2020. godine, Narodne novine, broj 26/15.

¹⁰ European Commission, *EU Anti-Corruption Report – Report from the Commission to the Council and the European parliament*, Brussels, 2014. (u tekstu: Izvješće o antikorupcijskom napretku za 2014. godinu u Europskoj uniji).

¹¹ Više v. i Ministarstvo pravosuđa i uprave. *Percepcija korupcije*, <https://mpu.gov.hr/istaknute-teme/antikorupcija-21507/percepcija-korupcije/24257> (20. rujna 2020.); V. i Odluku o pokretanju postupka izrade Strategije za sprječavanje korupcije za razdoblje od 2021. do 2030. godine, Zagreb, 19. studenoga 2020. Opširnije v. Strategiju sprječavanja korupcije za razdoblje od 2021. do 2030. godine, Narodne novine, broj 120/21.

¹² Nacionalna razvojna strategija Republike Hrvatske do 2030. godine, Narodne novine, broj 13/21.

¹³ O svezi sukoba interesa i kaznenih djela detaljnije v. Dragičević Prtenjača, M.; Javorić Barić, D. (2021). *Granice ovlasti Povjerenstva za odlučivanje o sukobu interesa u svjetlu odluke Ustavnog suda s osvrtnom na postupanje Povjerenstva pri sumnji na počinjeno kazneno djelo*. Policija i sigurnost, 30 (2), str. 280–282.

EU-a u tom pitanju. Za razliku od njih, Danska, kao najbolje rangirana zemlja, u prethodnom pitanju ima svega 3 % ispitanika osobno pogođenih korupcijom. Zatim, čak 89 % ispitanika u RH smatra da su podmićivanje i uporaba veza često najlakši način pribavljanja određenih javnih usluga u zemlji, pri čemu je to jedan od četiri najveća udjela u EU-u. Vezano uz prethodno pitanje, čak 58 % ispitanih državljana RH smatra da su podmićivanje i zloraba položaja na vlasti radi osobne koristi rasprostranjeni među službenicima koji dodjeljuju javne natječaje.¹⁴

Kako bi se uvidio napredak RH u borbi protiv korupcije¹⁵ od sastavljanja Izvješća Europske komisije, odnosno kako bi se dobili transparentni zaključci o percepciji korupcije, u nastavku će se analizirati istraživanje organizacije Transparency International za 2018.¹⁶ U istraživanju se ispituje indeks percepcije javnosti o korupciji u zemljama diljem svijeta. Među istraživanim zemljama pronašla se i RH s indeksom 48, što je sredina rangiranosti između percepcije o izrazitoj korumpiranosti i života bez korupcije. Uspoređujući s drugim europskim zemljama na popisu, RH pripada zemljama s višim indeksom od prosjeka, što odgovara i rezultatima istraživanja Europske komisije. Najbolje je rangirana europska zemlja Danska, s indeksom percepcije 88, što znači da je percepcija velike većine populacije da u njihovoj zemlji korupcija nije uvriježena.¹⁷

Isto tako, indeks za 2019. iznosi 47 bodova (63. mjesto) u godini kada RH presjeda Vijećem EU-a te upravo u svoj fokus stavlja borbu protiv korupcije. Isti indeks za bilježen je i za 2020.¹⁸ Posljedica pada na ljestvici izražava se u brojnim indikatorima i problemima kao i zaostajanje na ljestvici od prosjeka EU-a. Kao jedan od njih navodi se da je rezultat nedovoljna jačanja preventivnih tijela, što se dovodi u vezu i s tijelom čiji se rad i uloga u radu analiziraju. U tome kontekstu, a u dijelu II. Izvješća o vladavini prava za 2020. i 2021. Poglavlje za Hrvatsku (okvir za borbu protiv korupcije)¹⁹ navodi se da je ostvaren ograničen napredak u jačanju pravnog okvira za

¹⁴ Izvješće o antikorupcijskom napretku za 2014. u EU-u, *op. cit.* (bilj. 10), str. 6–7, 14–25.

¹⁵ U RH je Hrvatski zavod za borbu protiv korupcije i organiziranog kriminala proveo proaktivne istrage koje pospješuju smanjenje korupcije među izabranim i imenovanim dužnosnicima, čime nosi određenu ulogu u borbi protiv te česte posljedice sukoba interesa.

¹⁶ V. Transparency International. *Corruption perception index 2018*, <https://www.transparency.org/cpi2018> (20. prosinca 2020.).

¹⁷ *Ibid.*

¹⁸ Više v. Transparency International Hrvatska. *Indeks percepcije korupcije 2019. – 47 bodova, 63. mjesto*, <https://transparency.hr/hr/priopcenje/indeks-percepcije-korupcije-2019-47-bodova-63-mjesto-792> (28. siječnja 2021.). Prema posebnoj anketi br. 502 Eurobarometra, RH se nalazi u dosta lošoj poziciji, čak 97 % građana RH, prema istraživanju o percepciji građana o korupciji za 2020., smatra da je u tome postotku raširena u našoj državi. Detaljnije v. European Commission. *Izvješće o vladavini prava za 2020.*, <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/HR/TXT/PDF/?uri=CELEX:52020SC0310&from=EN> (20. srpnja 2021.).

¹⁹ European Commission. *Izvješće o vladavini prava za 2020.*, <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/HR/TXT/PDF/?uri=CELEX:52020SC0310&from=EN> (20. srpnja 2021.). *Izvješće Europske komisije o vladavini prava za 2021.* Poglavlje za Hrvatsku, Bruxelles, 20. 7. 2021., str. 11–12.

sprječavanje sukoba interesa te je potrebno njegovo daljnje unaprjeđenje i osobito jačanje ovlasti Povjerenstva u izricanju sankcija. Stoga, ako se usporedi Izvješće Europske komisije²⁰ s istraživanjem organizacije Transparency Internationala²¹, može se zaključiti da je percepcija hrvatskih građana o postojanju korupcije u njihovoj zemlji u razmaku od četiri godine poboljšana, no još uvijek poražavajuća u usporedbi s ostalim modernim europskim zemljama.²²

3. SUKOB INTERESA

3.1. Definiranje sukoba interesa

Upotreba tog pojma u svakodnevnom životu, medijima, znanstvenim krugovima, sudskoj praksi katkad pokazuje da je svima jasno što ono podrazumijeva te ga je lako objasniti i definirati. No, pravno gledajući, definicija, pojašnjenje i tumačenje sukoba interesa nije lagan zadatak te obuhvaća i sadržava brojne elemente (pojam dužnosnik, privatni, javni interes, korupcija, nepotizam) koje katkad nije jednostavno ujediniti u jednu definiciju i jasno odrediti kada postoji okolnost ili situacija koja predstavlja sukob interesa te ga je potrebno sankcionirati.

Nova zakonska definicija sadržava opširnu definiciju sukoba interesa koja općenito nalaže da dužnosnici ne smiju privatni interes staviti ispred javnoga. Također navodi da „sukob interesa postoji kada su privatni interesi dužnosnika u suprotnosti s javnim interesom, a posebice: a) kada privatni interes obveznika može utjecati na njegovu nepristranost u obavljanju javne dužnosti (potencijalni sukob interesa), b) kada je privatni interes obveznika utjecao ili se osnovano može smatrati da je utjecao na njegovu nepristranost u obavljanju javne dužnosti (stvarni sukob interesa).“²³ U tome zakonskom određenju vidljivo je nekoliko vrsta situacija koje su sukob interesa. Stoga bismo ih mogli odrediti kao:

- a) one u kojima bi vrlo jasno trebalo moći odrediti da je do sukoba interesa zaista došlo („postoji kada“; „a posebice“ – imperativna pravna norma)
- b) one kada do sukoba interesa potencijalno može doći, no potrebno je dovesti u svezu („može smatrati“ – dispozitivna (alternativna) pravna norma) s nepristranošću dužnosnika (rekli bismo da je to diskrecijska ocjena).

Zapravo, granicu je često teško odrediti i sa sigurnošću i nedvojbeno ustvrditi i ocijeniti njegovo postojanje, tj. je li neki oblik ponašanja, postupanja, propuštanja,

²⁰ European Commission, *op. cit.* (bilj. 10).

²¹ Corruption perception index 2018, *op. cit.* (bilj. 16).

²² Oba istraživanja obuhvaćaju subjektivan stav ispitanika, stoga potencijalno ne odražavaju stvarno stanje.

²³ V. čl. 2., st. 2. ZSSI-ja iz 2021.

djelovanja dužnosnika sukob interesa, odnosno je li povreda odredbi ZSSI-ja iz 2021. Valja napomenuti da je u svakoj sadržan pojam „privatni interes“ za koji nema definicije²⁴, što otvara nove dileme.

Međutim, navedena definicija sukoba interesa nije jedinstvena verzija iste, već postoji i mnoštvo drugih. U nastavku se navodi definicija koju je dalo Ministarstvo pravosuđa i uprave (dalje u tekstu: Ministarstvo). Naime, u Smjernicama za upravljanje sukobom interesa zaposlenika u javnom sektoru (dalje u tekstu: Smjernice) Ministarstvo navodi pojednostavnijenu definiciju sukoba interesa koja kaže da ono obuhvaća „suprotnost osobnih interesa zaposlenika u javnom sektoru s javnim interesom te je to ujedno i svaki slučaj pogodovanja takvog zaposlenika sebi ili bliskim osobama, društvenim skupinama ili organizacijama čime se ugrožava ili vrijeđa javni interes“.²⁵

Sukob interesa „stavlja pojedinca, dužnosnika, u situaciju iskušenja odnosno napasti da se okoristi time što ne obavlja svoju javnu dužnost ili je obavlja na način protivan propisima“.²⁶ Prema tome, sukob interesa svaka je situacija u kojoj se dužnosnik ili javni službenik koji direktno ili indirektno donosi ili utječe na donošenje odluka pronađe u položaju u kojem ga njegov osobni interes sprječava u donošenju objektivne, neovisne i nepristrane odluke.²⁷ Takve situacije postoje od nastanka države kao javne vlasti, a uvriježene su i u suvremenim ustavnim demokracijama kao najčešći oblik zlouporabe vlasti zbog stjecanja privatne koristi.²⁸

3.2. Vrste sukoba interesa

Pojam sukoba interesa može se disperzirati na sljedeće vrste: a) *stvarni (postojeći, konkretni, aktualni)*, b) *mogući (potencijalni)* i c) *prividni (budući)*. Stvarni (postojeći) sukob interesa označava ponašanje zaposlenika u javnom sektoru kojim osobni interes bez ikakve dvojbe može utjecati na njihovu nepristranost u obavljanju posla. Za razliku od njega, mogući ili potencijalni sukob interesa pojavljuje se samo u slučajevima kada je zaposlenik u javnom sektoru uključen u neku vrstu odlučivanja. Prividni sukob interesa nastaje kada javnost smatra da bi osobni interes zaposlenika u javnom sektoru mogao utjecati na nepristranost u obavljanju njegova posla, stoga kod te

²⁴ O tome više v. Dragičević Prtenjača; Javorić Barić, *op. cit.* (bilj. 13), str. 278–279.

²⁵ Smjernice za upravljanje sukobom interesa zaposlenika u javnom sektoru, Priručnik za upravljanje sukobom interesa zaposlenika u javnom sektoru, Ministarstvo pravosuđa i uprave Republike Hrvatske, Zagreb, 2017., str. 5, [https://www.uprava.gov.hr/UserDocsImages//Etika//Smjernice%20za%20upravljanje%20sukobom%20interesa%20zaposlenika%20u%20javnom%20sektoru%20\(svibanj%202017.\)](https://www.uprava.gov.hr/UserDocsImages//Etika//Smjernice%20za%20upravljanje%20sukobom%20interesa%20zaposlenika%20u%20javnom%20sektoru%20(svibanj%202017.)), pdf, 15. 1. 2020. (dalje u tekstu: Smjernice).

²⁶ Smerdel, B. (2013). *Ustavno uređenje europske Hrvatske*. Narodne novine, Zagreb, str. 472.

²⁷ Više v. i stajališta izražena u odluci Ustavnog suda Republike Hrvatske, broj U-III-673/2018 od 2. srpnja 2019., str. 18–19.

²⁸ Mavračić Tišma, *op. cit.* (bilj. 5), str. 118–119.

vrste ne postoji sukob interesa u pravom smislu riječi, već samo privid njegova postojanja koji dolazi kao rezultat percepcije javnosti.²⁹ Svrha je prepoznavanje situacija koje mogu dovesti do sukoba interesa, odnosno prepoznavanje okolnosti u kojima postoji koji od oblika sukoba interesa određenih ZSSI-jem iz 2021. U prilog tome ističemo stajalište upravnosudske prakse iz obrazloženja odabranog predmeta: „Svrha sankcija koje propisuje ZSSI iz 2021., prema tome, nije kažnjavanje dužnosnika zato što se zatekao u sukobu interesa. Njihova je svrha kažnjavanje onih koji se ne pridržavaju zakonskih obveza propisanih ZSSI-jem iz 2021. Ta je pravna distinkcija iznimno važna za pravilno razumijevanje instituta sukoba interesa.“³⁰

3.3. Načela djelovanja dužnosnika i upravljanja sukobom interesa

U čl. 6. ZSSI-ja iz 2021. reguliraju se i načela djelovanja dužnosnika čijim kršenjem dolaze u istoimeni sukob. Naime, propisano je da dužnosnici moraju postupati „časno, pošteno, savjesno, odgovorno i nepristrano čuvajući vlastitu vjerodostojnost i dostojanstvo povjerenje im dužnosti te povjerenje građana“ te da će osobno odgovarati za svoje postupke tijelu ili građanima koji su ih imenovali ili izabrali. Isto tako, izričito je navedeno da nije dopušteno koristiti se svojom dužnosti zbog osobnih ili tuđih probitaka te da dužnosnici ne smiju biti ovisni prema osobama koje bi potencijalno mogle dovesti u pitanje njihovu objektivnost. Također se navodi da građani imaju zakonsko pravo biti upoznati s djelovanjem dužnosnika kao javnih osoba u okviru njegove dužnosti.³¹

Osim načela djelovanja dužnosnika koje navodi ZSSI iz 2021., razlikuju se i temeljna načela upravljanja sukobom interesa prema navedenim smjernicama. One ističu načelo zaštite javnog interesa koje odražava važnost neupletanja osobnog interesa u donošenje odluka i upravljanje ili obavljanje poslova u javnom sektoru da ne bi došlo do gubitka povjerenja građana. Sukob interesa ne može se izravno smatrati korupcijom, no ako se njime ne upravlja na odgovarajući način, može dovesti do nje. Cilj bi tog upravljanja sukobom interesa, naposljetku, bilo osiguravanje etičnoga javnog odlučivanja, pri čemu se računa na to da nerazriješen sukob interesa može potencijalno dovesti do povrede službene dužnosti. Kako bi se navedeni cilj ostvario, potrebno je uspostavljati i primjena standarda. S obzirom na to da se propisima i internim aktima ne mogu obuhvatiti sve moguće situacije u kojima može doći do sukoba interesa, nužno je prihvaćanje odgovornosti zaposlenika u javnom sektoru za vlastito postupanje. Osim toga, pod navedenim načelom podrazumijeva se i

²⁹ Smjernice, *op. cit.* (bilj. 25), str. 5–6.

³⁰ Presuda Upravnog suda u Zagrebu, broj: Usl-2360/16-9 od 26. rujna 2016. V. i Odluku Ustavnog suda Republike Hrvatske, broj U-III-673/2018 od 2. srpnja 2019., str. 11.

³¹ Čl. 6. ZSSI-ja iz 2021.

služenje javnom interesu, u vidu toga da integritet zaposlenika u javnom sektoru ne smije biti ugrožen niti na njega smiju djelovati bilo kakvi izvanjski utjecaji. Sljedeće je načelo načelo transparentnosti i nadzora javnosti koje obuhvaća nadzor nad radom zaposlenika u javnom sektoru i tijelima javne vlasti. Radi realizacije toga načela potrebno je osigurati da na transparentan način daju izjavu o osobnim interesima koji bi potencijalno mogli ugroziti njihovu nepristranost i integritet. Nadalje, načelo osobne odgovornosti i osobnog primjera te načelo organizacijske kulture koja ne dopušta sukob interesa navode da djelovanje zaposlenika u javnom sektoru treba biti primjer za očuvanje integriteta te primjer tijelima javne vlasti da svojim djelovanjem potiču zaposlenike na kontrolu i rješavanje sukoba interesa. Isto tako, da ga sami otkriju, izjave i rasprave te na njega primijene razumne mjere zaštite radi prevencije i represije. Također, tijela javne vlasti trebala bi komunikacijom stvoriti kulturu etičnosti koja će se trajno promicati, a ujedno moraju omogućiti edukaciju o standardima postupanja u obavljanju javnog posla.³²

Potrebno je navesti i postupanja dužnosnika za koja ZSSI iz 2021. izričito smatra da vrijeđaju sva navedena načela. Naime, zabranjena su djelovanja dužnosnika primanje ili zahtijevanje koristi ili obećanje koristi, ostvarivanje ili dobivanje prava na kršenje jednakosti pred zakonom, zloupotreba posebnih prava dužnosnika, primanje dodatne naknade za obnašanje dužnosti ili traženje, prihvaćanje ili primitak pogodnosti radi glasanja o kojem pitanju, utjecaj i pritisak na odluke nekoga drugog tijela kako bi stekao osobne probitke, obećanje zaposlenja ili utjecaj na to u zamjenu za dar, korištenje povlaštenim informacijama državnih tijela radi osobne koristi ili koristi trećega te bilo koje drugo iskorištavanje svoga položaja utjecajem na odluke tijela ili zaposlenika radi ostvarivanja osobnog ili tuđeg probitka.³³ U odnosu na navedeni zakonski članak, konkretno pitanje pravne osnove donošenja odluka kojima se utvrđuju povrede načela djelovanja iz čl. 5. ZSSI-ja iz 2021. te tumačenje navedenog članka postoji recentna upravna³⁴ i ustavnosudska praksa³⁵ koju nećemo detaljnije obrazlagati zbog opsega rada.

³² Smjernice, *op. cit.* (bilj. 25), str. 7–8.

³³ Čl. 7. ZSSI-ja iz 2021.

³⁴ V. presudu Upravnog suda u Zagrebu, broj Usl-653/18-7 od 2. svibnja 2018., i presudu Visokog upravnog suda Republike Hrvatske, broj Usž-2745/18-5 od 10. prosinca 2020. Na navedenu presudu VUS-a Povjerenstvo je podnijelo i zahtjev za izvanredno preispitivanje zakonitosti pravomoćne presude, no Državno odvjetništvo RH odlučilo je da u konkretnom predmetu nema zakonske osnove za postupanje. Državno odvjetništvo Republike Hrvatske. *Nema zakonske osnove za postupanje Državnog odvjetništva Republike Hrvatske*, <http://www.dorh.hr/dorh11062021> (23. srpnja 2021.).

³⁵ Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske, broj U-III-673/2018 od 2. srpnja 2019.

4. POVJERENSTVO ZA ODLUČIVANJE O SUKOBU INTERESA

4.1. Uvodno o Povjerenstvu

Povjerenstvo započinje rad 2003. prema Zakonu o sprječavanju sukoba interesa u obnašanju javnih dužnosti³⁶, no kao profesionalna ustanova³⁷ u vidu javnopravnog tijela³⁸ počinje djelovati tek 2013. nakon donošenja tada važećeg ZSSI-ja.^{39, 40} Donošenjem posljednjih dvaju ZSSI-ja nastojala se ostvariti predviđena svrha koja se odražava sprječavanjem sukoba interesa u obnašanju javnih dužnosti i utjecaja privatnog interesa na donošenje odluka pri obavljanju takvih dužnosti. Također, njegovim donošenjem naglašavala su se nova rješenja koja bi trebala efikasno djelovati na suzbijanje korupcije u RH. Određeni dužnosnici izrazili su negodovanje zbog donošenja ZSSI-ja iz 2021. te su tražili ocjenu ustavnosti od Ustavnog suda RH koji je osvijetlio pitanje narušavanja privatnosti dužnosnika te ekscesivnu prirodu ovlasti Povjerenstva. Opravdanje za zakonodavnu racionalizaciju Ustavni sud RH pronašao je u ustavnoj odredbi o potrebi „uzajamne provjere nositelja vlasti propisane Ustavom i zakonom“^{41, 42} Kao svojevrsan nadzor nad radom Povjerenstva ono donosi godišnja izvješća u kojima detaljno opisuje svoj rad i ostvarene rezultate, a posljednje je dostupno Izvješće o radu Povjerenstva za odlučivanje o sukobu interesa za 2020.⁴³ (dalje u tekstu: Izvješće Povjerenstva).

4.2. Pravni položaj, sastav i postupak izbora Povjerenstva

Povjerenstvo je samostalno, neovisno i stalno državno tijelo koje obavlja funkciju određenu čl. 28., st. 2. ZSSI-ja iz 2021.⁴⁴

³⁶ Zakon o sprječavanju sukoba interesa u obnašanju javnih dužnosti, Narodne novine, broj 163/03, 94/04, 48/05, 141/06, 60/08, 38/09, 92/10.

³⁷ Čl. 1. Zakona o ustanovama, Narodne novine, broj 76/93, 29/97, 47/99, 35/08, 127/19.

³⁸ Čl. 1. Zakona o općem upravnom postupku, Narodne novine, broj 47/09, 110/21.

³⁹ Zakon o sprječavanju sukoba interesa, Narodne novine, broj 48/13.

⁴⁰ Skočak, N.; Tušek, V. (2019). *Tamna strana političke elite. Političari kao objekti aktivnosti Povjerenstva za odlučivanje o sukobu interesa*. Diskrepancija: studentski časopis za društveno-humanističke teme, 15 (22/23), str. 42.

⁴¹ Čl. 4., st. 2. Ustava Republike Hrvatske, Narodne novine, broj 56/90, 135/97, 08/98, 113/00, 124/00, 28/01, 41/01, 55/01, 76/10, 85/10, 05/14.

⁴² Bačić, A. (2012). *Sukob interesa i pitanje odgovornosti u ustavnoj demokraciji*. Rad Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti, Razred za društvene znanosti, 49 (512), str. 189–190.

⁴³ Povjerenstvo za odlučivanje o sukobu interesa. *Izvješće o radu Povjerenstva za odlučivanje o sukobu interesa za 2020. godinu*, <https://www.sukobinteresa.hr/hr/godisnje-izvjesce-o-radu-povjerenstva/godisnje-izvjesce-za-2020g> (18. prosinca 2021.).

⁴⁴ Aktualno Povjerenstvo od 2018. čine: Nataša Novaković, predsjednica Povjerenstva, te Aleksandra Jozić-Ileković, Davorin Ivanjek, Tatijana Vučetić i Tončica Božić kao članovi Povjerenstva. Uz članove u radu sudjeluje i Ured Povjerenstva kojim rukovodi predstojnik Damir Kukavica. Više v. Povjerenstvo

Povjerenstvo je ujedno i neovisno kontrolno tijelo, zajedno s Državnim uredom za reviziju⁴⁵, Državnom komisijom za kontrolu postupaka javne nabave⁴⁶ i povjerenikom za informiranje.^{47, 48} Naime, sva četiri neovisna kontrolna tijela imaju specifičnu funkciju očuvanja integriteta sustava koji se izražava nadzorom nad određenom skupinom subjekata ovisno o aktivnosti za koju su namijenjeni.⁴⁹ Isto tako, uvažavajući da Povjerenstvo provodi postupak prema posebnom zakonu (ZSSI iz 2021.) i time je kao državno tijelo ovlašteno zakonom postupati u upravnim stvarima, u smislu ZUP-a ono je javnopravno tijelo. Upravnopravno značenje postupanja Povjerenstva očituje se u provedbi posebnoga upravnog postupka, donošenju odluka s određenim procesnim specifičnostima, sankcioniranja te ostvarivanja upravnosudske zaštite na odluke Povjerenstva na prvostupanjskim upravnim sudovima i Visokom upravnom sudu RH.⁵⁰ Nadležno upravno sudstvo u povodu tužbi preispituje zakonitost odluka Povjerenstva, a time se sudskom praksom pridonosi tumačenju i razradi pitanja sukoba interesa. Vrste sankcija koje Povjerenstvo izriče karakteriziraju se kao posebne vrste administrativnih mjera. Nadalje, važno je istaknuti i ulogu Povjerenstva kao antikorupcijskoga preventivnog tijela, bitnog na način da primjenjujući ovlasti određene zakonskim okvirom pridonosi suzbijanju i sprječavanju sukoba interesa, a time i korupcije. Predstavnik⁵¹ Povjerenstva sudjeluje u radu Savjeta za sprječavanje korupcije, koje je radno tijelo Vlade RH.

Nadalje, Povjerenstvo čine predsjednik i četiri člana koji su birani na mandat od pet godina uz mogućnost obnašanja dužnosti najviše dvaput. Izbor predsjednika i članova Povjerenstva započinje na način da Odbor za izbor, imenovanja i upravne

za odlučivanje o sukobu interesa. *O Povjerenstvu*, <https://www.sukobinteresa.hr/hr/o-povjerenstvu> (24. prosinca 2020.).

⁴⁵ Državni ured za reviziju, <https://www.revizija.hr/> (20. srpnja 2021.) V. i Zakon o Državnom uredu za reviziju, Narodne novine, broj 25/19.

⁴⁶ Državna komisija za kontrolu postupaka javne nabave, <https://www.dkom.hr/> (20. srpnja 2021.) V. i Zakon o Državnoj komisiji za kontrolu postupaka javne nabave, Narodne novine, broj 18/13, 127/13, 74/14, 98/19, 41/21.

⁴⁷ Povjerenik za informiranje. <https://pristupinfo.hr/> (20. srpnja 2021.) V. i Zakon o pravu na pristup informacijama, Narodne novine, broj 25/13, 85/15, 69/22.

⁴⁸ Đanić Čeko, A.; Grgur, P. (2019), *Pravni položaj i ovlasti Povjerenstva za odlučivanje o sukobu interesa u jačanju nepristranosti*, izlaganje na Međunarodnoj znanstvenoj konferenciji „Pravo i multidisciplinarnost“, Pravni fakultet u Nišu.

⁴⁹ Musa, A. (2019). *Kontrola nad upravom u kontekstu europeizacije: neovisna kontrolna tijela u Hrvatskoj kao čuvari integriteta*. Zbornik radova Pravnog fakulteta u Splitu, 56 (1), str. 193.

⁵⁰ Čl. 22., st. 1., t. 1. i čl. 25., st. 1., t. 1. Zakona o sudovima, Narodne novine, broj 28/13, 33/15, 82/15, 82/16, 67/18, 126/19, 130/20, 21/22, 60/22. V. i čl. 12., st. 2., t. 1., st. 3., t. 1. Zakona o upravnim sporovima, Narodne novine, broj 20/10, 143/12, 152/14, 94/16, 29/17, 110/21.

⁵¹ Odluka o osnivanju Savjeta za sprečavanje korupcije, Narodne novine, broj 31/17. Više v. i Ministarstvo pravosuđa i uprave. *Nadzor provedbe nacionalnih strateških dokumenata*, <https://mpu.gov.hr/istaknute-teme/borba-protiv-korupcije/institucionalni-okvir-u-podrucju-borbe-protiv-korupcije/nadzor-provedbe-nacionalnih-strateskih-dokumenata/21527> (21. srpnja 2021.).

poslove Hrvatskog sabora objavljuje javni poziv za kandidate šest mjeseci prije isteka mandata aktualnog predsjednika i članova. Odbor utvrđuje listu kandidata koji udovoljavaju uvjetima: državljanstvo i prebivalište u RH, propisano obrazovanje, najmanje osam godina radnog iskustva u struci, neosuđivanost za kaznena djela te nepolitiziranost kandidata koji barem pet godina do dana kandidiranja nije bio član političke stranke. Na temelju zaprimljenih prijava obavljaju razgovore s kandidatima s utvrđene liste te u roku od 15 dana sastavljaju jedinstvenu završnu listu koja sadržava dvostruko više kandidata za predsjednika i za članove nego što je konačno potrebno, a ti kandidati onda moraju podnijeti izvješće o imovnom stanju. Hrvatski sabor provodi tajno glasanje za izbor predsjednika i članova Povjerenstva prema prethodno zaprimljenim listama kandidata, a za odluku je potrebna većina glasova svih zastupnika Hrvatskog sabora.⁵²

4.3. Nadležnosti predsjednika, članova i stručne službe Povjerenstva

Povjerenstvo ima nadležnosti određene čl. 32. ZSSI-ja iz 2021., a koje obuhvaćaju pokretanje postupka sukoba interesa te donošenje odluka kojima se određuje je li ponašanje dužnosnika u skladu s navedenim zakonom, donošenje poslovnika, odluka, mišljenja, obrazaca i registra, provjeravanje ispravnosti podataka o imovinskom stanju dužnosnika, izrada smjernica i uputa radi učinkovitijeg sprječavanja sukoba interesa dužnosnika te njihovo educiranje o pitanjima sukoba interesa i izvješćima o imovinskom stanju te suradnja sa zakonodavnim tijelom, nevladinim organizacijama i nadležnim tijelima državne uprave.⁵³ Povjerenstvo u okviru svoje nadležnosti donosi odluke na sjednicama većinom glasova svih članova. ZSSI-jem iz 2021. propisuje se da je Povjerenstvo ovlašteno – „može pokrenuti postupak po službenoj dužnosti i povodom vjerodostojne i osnovane prijave o mogućoj povredi ovoga Zakona“.⁵⁴ Pritom Povjerenstvo donosi pisanu odluku o tome pokreće li postupak te obavještava podnositelja prijave o odluci koju je donijelo. Ako je riječ o osobnom zahtjevu dužnosnika, Povjerenstvo mora pokrenuti postupak iz svoje nadležnosti. Kako bi se zaštitila prava dužnosnika, Povjerenstvo će od njega zatražiti očitovanje o navodima prijave, a on ih je dužan dostaviti u roku od 15 dana od primitka pisanog zahtjeva Povjerenstva. Važno je naglasiti da je cijeli postupak pred Povjerenstvom, osim glasanja, otvoren za javnost, a konačne rezultate postupka Povjerenstvo mora javno obznaniti, obrazložiti i objaviti na svojim mrežnim stranicama.⁵⁵

⁵² V. čl. 33. – 35. ZSSI-ja iz 2021.

⁵³ Čl. 32. ZSSI-ja iz 2021.

⁵⁴ Čl. 41., st. 1. ZSSI-ja iz 2021.

⁵⁵ Povjerenstvo za odlučivanje o sukobu interesa. *Novosti*, <https://www.sukobinteresa.hr/> (20. siječnja 2020.).

Nadležnosti predsjednika Povjerenstva propisane su ZSSI-jem iz 2021. te izmijenjenim Pravilnikom o načinu rada i odlučivanju Povjerenstva za sprječavanje sukoba interesa⁵⁶, koji je na snazi od 25. prosinca 2021. (dalje u tekstu: Pravilnik), kao podzakonskim aktom. Stoga, u skladu s Pravilnikom, predsjednik Povjerenstva, osim ovlasti utvrđenih Zakonom, obavlja i posao potpisivanja akata u njegovoj nadležnosti, podnosi inicijative, prijedloge i smjernice u nadležnosti Povjerenstva, odlučuje o pravima i obvezama predstojnika Ureda Povjerenstva, podnosi prijedloge za izmjene i dopune Pravilnika iz svoje nadležnosti, donosi odluku o izuzimanju određenog službenika s rada na predmetu u skladu s propisanim okolnostima, brine se za raspored i korištenje sredstvima Povjerenstva, omogućava multimedijske prijenose sjednice Povjerenstva davanjem dozvole te obavlja i ostale poslove uređene Pravilnikom i drugim aktima Povjerenstva.⁵⁷

U obavljanju stručnih, administrativnih i tehničkih poslova sudjeluje stručna služba pod nazivom Ured Povjerenstva. Uz navedeni pravilnik donesen prema ZSSI-ju iz 2021. koji uređuje rad Povjerenstva, potrebno je spomenuti da je još u siječnju 2020. godine donesen specijalizirani Pravilnik o unutarnjem ustrojstvu Ureda Povjerenstva⁵⁸ u skladu s posljednjom izmjenom prethodnog ZSSI-ja iz 2011. Naime, Uredom rukovodi predstojnik rješenjem raspoređen na to mjesto kao čelnik tijela koji usmjerava i usklađuje rad Ureda te je odgovoran Povjerenstvu. Propisi vezani za državne službenike odnose se na sve zaposlene u stručnoj službi Povjerenstva (čl. 46. – 47. ZSSI-ja iz 2021.).

5. PRIKAZ REZULTATA ANKETNOG ISTRAŽIVANJA POVJERENSTVA ZA ODLUČIVANJE O SUKOBU INTERESA

Za potrebe izrade rada provedeno je *online* anketno istraživanje članova Povjerenstva kao i zaposlenika Ureda Povjerenstva od siječnja do ožujka 2021., odnosno prije izmjena Zakona o sprječavanju sukoba interesa (koji je stupio na snagu 25. prosinca 2022.). Anketiranjem su se nastojala dobiti stajališta članova Povjerenstva o svrsi, ciljevima ili djelovanju Povjerenstva, ali i očitovanje o promjenama zakona koji regulira njihovo postojanje.

Ukupan je broj zaposlenika u Povjerenstvu 19, od čega je pet članova Povjerenstva i 14 službenika u Uredu Povjerenstva. U anketi je sudjelovalo 10 osoba od maksimalnih

⁵⁶ Pravilnik o načinu rada i odlučivanja Povjerenstva za odlučivanje o sukobu interesa, Narodne novine, broj 105/14, 143/21 (dalje u tekstu: Pravilnik).

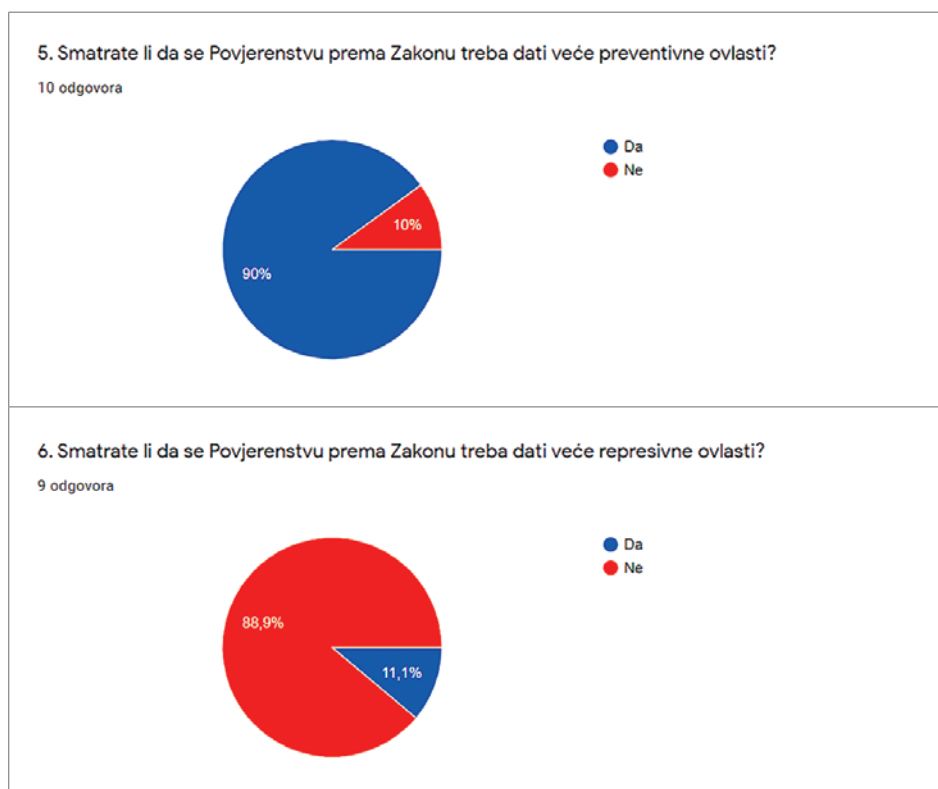
⁵⁷ Čl. 7. Pravilnika.

⁵⁸ Pravilnik o unutarnjem ustrojstvu Ureda Povjerenstva za odlučivanje o sukobu interesa, Narodne novine, broj 105/14.

15, što je 70 % ukupnog broja mogućih kompetitivnih, i u to vrijeme dostupnih sudionika, a što čini relevantan broj za transparentan zaključak.

Naime, anketiranje je provedeno u obliku *online* anonimne ankete za čiju je provedbu zatraženo odobrenje čelništva Povjerenstva, a ono je dobiveno i u konačnici ga je uputio predstojnik Ureda Povjerenstva. Isto tako, anketu je predstojnik Ureda e-poštom slao relevantnim zaposlenicima Povjerenstva. U nastavku je grafički prikaz rezultata istraživanja, a nakon toga slijedi analiza.

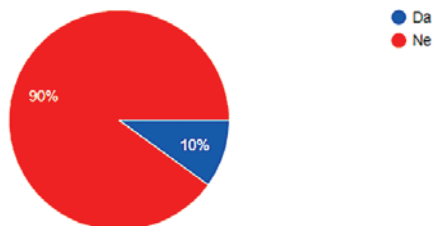
Grafikon 1. Grafički prikaz rezultata anketnog istraživanja članova Povjerenstva za sprječavanje sukoba interesa⁵⁹

⁵⁹ Dio grafičkog prikaza svih rezultata maknut je zbog sugestija recenzenta (da nije potrebno prikazivati sve) i malog uzorka.

12. Smatrate li da bi se u Povjerenstvu trebao povećati broj članova?

10 odgovora

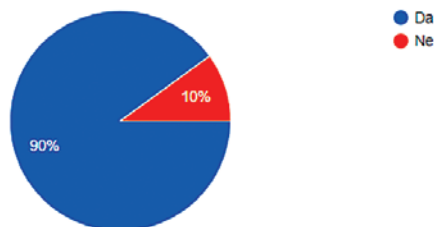
21. U kolikom udjelu smatrate korupciju raširenu među dužnosnicima u RH:

10 odgovora

22. Smatrate li da Povjerenstvo pozitivno utječe na smanjenje korupcije dužnosnika u RH?

10 odgovora

Izvor: obrada autorica rada

Iz grafičkih prikaza rezultata (Grafikon 1.) može se zaključiti da svi ispitanici smatraju da su građani RH upoznati s postojanjem Povjerenstva, dok ih, prema rezultatima sljedećega anketnog pitanja, 10 % smatra da bi mediji trebali više izvještavati o odlukama i radu Povjerenstva. Da nije potrebno povećati broj zaposlenika Povjerenstva, već da je broj zaposlenika proporcionalan njihovim potrebama, smatra 90 %

ispitanika. Čak polovica ispitanika smatra da dužnosnici pokušavaju indirektno utjecati na odluke Povjerenstva pritiskom medija i javnim istupima.

Svi ispitanici usuglašeni su oko potrebe normativnih promjena ZSSI-ja iz 2011., no ne slažu se u vezi s potrebom izmjena istih zakonskih odredbi. Prema tome, ispitanici smatraju da su potrebne sljedeće zakonske promjene: 80 % ispitanika smatra da je potrebno proširivanje pojma dužnosnika na širi krug osoba, 70 % smatra da se treba redefinirati sukob interesa, 30 % smatra da je potrebno uvođenje novih načela djelovanja dužnosnika, 60 % smatra da je nužno proširivanje zakonski zabranjenih djelovanja dužnosnika, polovica smatra da je potrebno detaljnije reguliranje posljedica povrede ovlasti dužnosnika te detaljnije reguliranje obveze obavještanja o imovinskom stanju dužnosnika, 30 % ispitanika smatra potrebnim produljivanje rokova za ispunjenje obveze obavještanja o stanju imovine, a 10 % produljivanje zakonskog roka od 15 dana za dostavu pisanog očitovanja i prilaganja dokaza zatraženih od Povjerenstva. Nadalje, 20 % ispitanika smatra da je potrebno smanjenje dopuštenog udjela dužnosnika u trgovačkim društvima za vrijeme obavljanja javne dužnosti koji trenutačno prema Zakonu iznosi manje od 0,5 %. 10 % ispitanika smatra da se treba povećati novčana kazna za povredu odredaba Zakona, dok velika većina od 90 % ispitanika smatra da su novčane kazne primjerene. Nadalje, u skladu sa ZSSI-jem iz 2011., bila je propisana godina dana zakonskih ograničenja i obveza nakon prestanka dužnosti, za što 20 % ispitanika smatra da je prekratko, 10 % da je predugo, a 70 % smatra da je to dovoljno. 60 % ispitanika smatra da se trebaju uvesti strože zakonske posljedice odbijanja dostavljanja očitovanja Povjerenstvu ili neprilaganja odgovarajućih dokaza potrebnih za usklađivanje prijavljene imovine s utvrđenom imovinom.

Potrebu proširenja zakonski definiranih nadležnosti Povjerenstva iskazalo je 40 % ispitanika, dok 10 % smatra da je potrebno sužavanje njihove nadležnosti. 80 % ispitanika smatra da se odredbe o izboru kandidata za člana Povjerenstva ne trebaju mijenjati, a ostatak misli suprotno. Nadalje, 90 % ispitanika smatra da se Povjerenstvu trebaju zakonski proširiti preventivne ovlasti, dok 11 % smatra da im se trebaju proširiti i represivne ovlasti. Pritom, 50 % ispitanika smatra da im se treba omogućiti pozivanje dužnosnika na podnošenje ostavke te u istom omjeru smatraju da im se trebaju povećati ovlasti u prikupljanju podataka o dužnosnicima. 80 % izražava negativan stav prema izjednačavanju odluka Povjerenstva s pravomoćnim odlukama sudova, dok samo 20 % ispitanika smatra da je takvo izjednačavanje poželjno.

Velik postotak (70 %) iskazan je u odnosu na stajalište da većina dužnosnika ispravno ispunjava imovinsku karticu. Dok 90 % ispitanika smatra da dužnosnici zbog neznanja rade pogreške u ispunjavanju imovinske kartice, a 80 % ispitanika smatra da dužnosnici zbog određenih interesa (npr. prikrivanje imovine, izuzimanje od plaćanja poreza, strah od reakcije javnosti na obujam imovine itd.) ne popunjavaju

imovinsku karticu ispravno. Svi ispitanici smatraju da je dužnosnicima potrebna detaljnija edukacija o ispunjavanju imovinske kartice, a 80 % ispitanika smatra da je uvođenje imovinske kartice kao obveze dužnosnika pozitivno utjecalo na smanjenje pronevjere njihove dužnosti te 70 % smatra da ne postoji bolji način provjere imovinskog stanja dužnosnika od zakonski regulirane imovinske kartice. Stav 20 % ispitanika uočava se u odnosu na situaciju da se državni dužnosnici suzdržavaju od potencijalne pronevjere dužnosti zbog straha od odluke Povjerenstva, dok ostatak smatra da nemaju utjecaja na potencijalne pronevjere. Naposljetku, polovica ispitanika smatra da je korupcija raširena među dužnosnicima u RH, a 90 % njih smatra da Povjerenstvo pozitivno utječe na smanjenje korupcije među navedenim osobama, što je i u konačnici svrha rada toga kontrolnog tijela.

Zaključno, analizom mišljenja zaposlenika Povjerenstva uvidjelo se koje su bile nužne zakonske izmjene. Međutim, mnoge od njih, nažalost, nisu prihvaćene. Radi usporedbe njihove percepcije i stvarnih izmjena u važećem ZSSI-ju iz 2021. slijedi kratak prikaz zakonskih novina.

6. NOVINE U ZAKONU O SPRJEČAVANJU SUKOPA INTERESA OD PROSINCA 2021. GODINE

Izmjene ZSSI-ja iz 2021. mogu se sažeti u nekoliko područja kako slijedi:

1. proširenje primjene zakona na širi krug obveznika
2. proširenje kruga obveza za deklaraciju sukoba interesa kao i proširenje zbrajanih djelovanja
3. unaprjeđenje sustava imovinskih kartica
4. unaprjeđenje sustava ograničenja obavljanja drugih djelatnosti uz javnu dužnost
5. unaprjeđenje sustava ograničenja obavljanja drugih djelatnosti nakon prestanka obavljanja javne dužnosti
6. poboljšanje položaja Povjerenstva te detaljnija regulacija njihova rada i postupaka pred tim tijelom
7. univerzalizacija pravila postupaka pred Povjerenstvom s upravnim postupcima
8. unaprjeđenje sustava sankcioniranja povreda zakonskih odredbi.⁶⁰

Naime, potrebno je spomenuti da se proširila definicija poslovnog odnosa te je uvedena dužnost predstavničkih tijela jedinica lokalne i regionalne samouprave u donošenju kodeksa ponašanja. Također, regulirana je i situacija u kojoj obveznik nije

⁶⁰ Usporedba Zakona o sprječavanju sukoba interesa, Narodne novine, broj 143/21, i Zakona o sprječavanju sukoba interesa, Narodne novine, broj 26/11, 12/12, 126/12, 48/13, 57/15, 98/19. V. *Novi Zakon o sprječavanju sukoba interesa*, <https://seminar.hr/sukob-interesa/> (9. travnja 2022.).

ispunio svoju obvezu podnošenja imovinske kartice u zakonskom roku, odnosno obveza trenutačnog pokretanja postupaka protiv takva obveznika od Povjerenstva. Nadalje, kako je navedeno, Povjerenstvo dobiva veću ulogu u smislu stručnosti, to jest obveze da predsjednik i najmanje dva člana budu pravne struke. Isto tako, propisana je provedba sigurnosne provjere kod izbora kandidata za Povjerenstvo, a predsjednik i članovi smatrat će se dužnosnicima u skladu sa Zakonom o obvezama i pravima državnih dužnosnika.⁶¹ Također, detaljnije je regulirano i pitanje izuzeća predsjednika i članova Povjerenstva na koje se sada primjenjuju odredbe ZUP-a.⁶² Važno je istaknuti i da je sada Povjerenstvo dužno okončati postupak u roku od šest mjeseci od trenutka dostave obavijesti obvezniku, uz zakonske iznimke. Pravna zaštita protiv odluke Povjerenstva ostvaruje se pokretanjem upravnog spora na VUS-u. Dakle, riječ je o specifičnosti upravnosudske zaštite u okviru jednostupanjskoga upravnog spora koji predstavlja proširenje na još jedno posebno upravno područje.⁶³ Predviđa se rok od 90 dana u kojem je VUS dužan donijeti svoju odluku u povodu tužbe. Navedeno pokazuje kontinuitet ili bismo mogli reći trend na temelju kojeg se: a) izričito propisuje hitnost postupanja i odlučivanja u odabranim upravnim područjima u kojima se predviđaju određene iznimke u upravnosudskoj zaštiti ili b) propisuje se zakonski rok u kojem VUS treba donijeti odluku, što tumačenjem takvih zakonskih odredbi ide u prilog prednosti takvih tužbi odnosno predmeta. Također, minimalno izrečena novčana kazna povećana je za 100 % u odnosu na prethodne zakonske sankcije, dok je maksimalna novčana kazna ostala 40.000,00 kn.⁶⁴ Zaključno, ZSSI iz 2021. donio je znatna poboljšanja u smislu prevencije sprječavanja sukoba interesa, međutim ostaje vidjeti hoće li nova zakonska rješenja doista dovesti do poboljšanja u praksi te daljnjeg unaprjeđenja rada Povjerenstva i jačanja njegove uloge.

7. ZAKLJUČAK

Pojmovno određenje sukoba interesa sadržajno ima inkorporiranu zakonsku zabranu dužnosnika da stavljaju privatni interes ispred javnoga dok obnašaju javnu dužnost. Kako bi se navedena pojava sukoba interesa izbjegla, spriječila i prevenirala, nužno je poštivanje postavljenih zakonskih okvira u postupanju, ali i općeprihvaćenih načela

⁶¹ Zakon o obvezama i pravima državnih dužnosnika, Narodne novine, broj 101/98, 135/98, 105/99, 25/00, 73/00, 30/01, 59/01, 114/01, 153/02, 163/03, 16/04, 30/04, 121/05, 151/05, 141/06, 17/07, 34/07, 107/07, 60/08, 38/09, 150/11, 22/13, 102/14, 103/14, 03/15, 93/16, 44/17, 66/19.

⁶² Zakon o općem upravnom postupku, Narodne novine, broj 47/09, 110/21.

⁶³ Đanić Čeko, A. (2018). *Specifičnosti uloge Visokog upravnog suda Republike Hrvatske u jednostupanjskom upravnom sporu na osnovi posebnih zakona (lex specialis)*. Harmonius: Journal of legal and social studies in South East Europe, 7, str. 17–45.

⁶⁴ Ilijazović, B., *Što donosi novi Zakon o sprječavanju sukoba interesa?*, <https://www.iusinfo.hr/aktualno/u-sredistu/48806> (9. travnja 2022.).

koja klauzulama daju uputu dužnosnicima o postupanju u određenim situacijama, a koje bi mogle utjecati na nastanak sukoba interesa. Načela koja reguliraju pošteno postupanje dužnosnika jesu načelo javnog interesa, transparentnosti, nadzora javnosti, osobne odgovornosti i osobnog primjera, organizacijske kulture te ostala načela koja su navedena u ZSSI-ju iz 2021. te u Smjernicama za upravljanje sukobom interesa zaposlenika u javnom sektoru koje je donijelo (bivše) Ministarstvo uprave RH. Kada se promotri pojam korupcije koji je istražen i analiziran u Izvješću o antikorupcijskom napretku Europske komisije te u istraživanju Transparency Internationala, dobiva se uvid u percepciju građana o tome pitanju na europskom području te u svjetskim razmjerima. U odnosu na RH i navedena istraživanja Europske komisije, možemo zaključiti da većina hrvatskih građana smatra da je korupcija uvelike raširena u našem društvu, a poražavajuća većina iznosi da su i sami prisustvovali koruptivnim radnjama. Takvi rezultati posljedično dovode do pozicije RH na začelju europskih zemalja po povjerenju u dužnosnike. Nadalje, kada se usporedno s tim promotri istraživanje organizacije Transparency International, može se zaključiti da se hrvatski građani, u odnosu na građane zemalja širem svijeta, nalaze u sredini percepcije o indeksu korupcije u zemlji. U istaknutim istraživanjima koja pokazuju relativno slične rezultate proizlazi da RH još mora dati znatne napore da se pitanje korupcije ukloni iz društva kako bi mogla težiti napretku i demokratskim vrijednostima.

Radi sprječavanja, prevencije i odlučivanja o sukobu interesa 2003. osnovano je Povjerenstvo za sprječavanje sukoba interesa kao samostalno, neovisno i stalno državno tijelo, odnosno kontrolno javnopravno i antikorupcijsko preventivno tijelo. Povjerenstvo čine predsjednik i četiri člana, birani na mandat od pet godina uz mogućnost obnašanja dužnosti najviše dva puta. Ono ima niz nadležnosti, od kojih je vrlo važna ovlast pokretanja postupka na temelju odluke protiv dužnosnika za kojeg postoji vjerodostojna, osnovana i neanonimna prijava ili saznanje o povredi dužnosti. Povjerenstvo donosi različite vrste akata poput odluka, mišljenja, očitovanja, zapisnika, zaključaka, izvješća, priopćenja, smjernica, uputa i ostale. Praksa Povjerenstva dostupna je na službenim mrežnim stranicama tijela, što omogućuje svakomu uvid u postupke protiv određenog dužnosnika kao i njihove imovinske kartice, čime se nude transparentnost, otvorenost i javnost koju na takav način ne omogućava nijedno drugo državno tijelo.

U radu je dan kratak uvid u analizu provedenog *online* anketnog istraživanja među članovima Povjerenstva i zaposlenicima Ureda Povjerenstva. Naime, osim grafičkog prikaza (dijela) anketnih pitanja postavljenih ispitanicima u *online* verziji, daje se i zaključna analiza rezultata istraživanja. Prikazani rezultati pokazuju nužnost zakonskih promjena koje bi unaprijedile i ojačale rad i ovlasti Povjerenstva s obzirom na njegovu propisanu ulogu. Na taj bi se način ostvarivao važan cilj zbog kojeg je Povjerenstvo osnovano, a to su suzbijanje i prevencija sukoba interesa i korupcije.

Prema tome, u skladu s rezultatima istraživanja predlažu se sljedeće zakonske promjene: proširivanje pojma dužnosnika na širi krug osoba, redefiniranje sukoba interesa, proširivanje zakonski zabranjenih djelovanja dužnosnika, detaljnije reguliranje posljedica povrede ovlasti dužnosnika te obveze obavještanja o imovinskom stanju dužnosnika, uvođenje strožih zakonskih posljedica odbijanja dostavljanja očitovanja Povjerenstvu ili neprilaganja odgovarajućih dokaza potrebnih za usklađivanje prijavljene imovine s utvrđenom imovinom, proširivanje preventivnih ovlasti Povjerenstva te omogućavanje pozivanja dužnosnika na podnošenje ostavke kao i povećanje ovlasti Povjerenstva u prikupljanju podataka o dužnosnicima. Nadalje, svakako je poželjno osnaživanje u kontekstu broja ljudskih kapaciteta (ljudski (personalni) i organizacijski kapaciteti), osobito pravnog okvira propitkivanjem i mogućnošću (vrste) sankcioniranja i svrhe toga te jačanje njegovih ovlasti, ali i koordinacije te povezivanja s drugim tijelima u tom području. Dakle, institucijske i zakonske manjkavosti treba otkloniti.

Zaključno, rad nudi određenu lepezu raščlambe pitanja sukoba interesa, korupcije i djelovanja Povjerenstva provedenu u teorijskim postavkama, normativnom analizom zakonskog teksta te istraživačkim zaključcima, čime se omogućava uvid u odabranu problematiku. Sukob interesa i korupcija u hrvatskom društvu još nisu na tragu iskorjenjivanja, no Povjerenstvo zasigurno čini korak naprijed prema ostvarenju ideala demokratskog ustroja čiji temelj čine nepristrani, neovisni i transparentni dužnosnici. S obzirom na to da u akademskoj zajednici ima svega nekoliko znanstvenih radova na tu tematiku, ovaj je rad svakako poticaj za daljnja istraživanja s upravnopravnog aspekta, osobito u smislu dodjeljivanja pravne zaštite na odluke Povjerenstva VUS-u jednostupanjskim upravnim sporom (kritički preispitati opravdanost uvedenog rješenja) te detaljnom analizom prakse Povjerenstva i upravnosudske prakse kao oblika sudskog nadzora zakonitosti odluka Povjerenstva.

LITERATURA

1. Bačić, A. (2012). *Sukob interesa i pitanje odgovornosti u ustavnoj demokraciji*. Rad Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti, Razred za društvene znanosti, 49 (512), str. 177–202.
2. Dragičević Prtenjača, M.; Javorić Barić, D. (2021). *Granice ovlasti Povjerenstva za odlučivanje o sukobu interesa u svjetlu odluke Ustavnog suda s osvrtom na postupanje Povjerenstva pri sumnji na počinjeno kazneno djelo*. Policijska i sigurnost, 30 (2), str. 274–294.
3. Đanić Čeko, A. (2018). *Specifičnosti uloge Visokog upravnog suda Republike Hrvatske u jednostupanjskom upravnom sporu na osnovi posebnih zakona (lex specialis)*. Harmonius: Journal of legal and social studies in South East Europe, 7, str. 17–45.
4. Đanić Čeko, A.; Grgur, P. (2019). *Pravni položaj i ovlasti povjerenstva za odlučivanje o sukobu interesa u jačanju nepristranosti*, izlaganje na Međunarodnoj znanstvenoj konferenciji „Pravo i multidisciplinarnost“, Pravni fakultet u Nišu.

5. Galović, T., Radić, Ž. i dr. (2014). *Suzbijanje korupcije u Hrvatskoj u srednjem vijeku*. Udruga Kultura i etika, Zagreb.
6. Mavračić Tišma, Lj. (2019). *Upravljanje sukobom interesa u sustavu javne nabave*. Zagrebačka pravna revija, 8 (2), str. 115–144.
7. Musa, A. (2019). *Kontrola nad upravom u kontekstu europeizacije: neovisna kontrolna tijela u Hrvatskoj kao čuvari integriteta*. Zbornik radova Pravnog fakulteta u Splitu, 56 (1), str. 179–208.
8. Skočak, N.; Tušek, V. (2019). *Tamna strana političke elite. Političari kao objekti aktivnosti Povjerenstva za odlučivanje o sukobu interesa*. Diskrepancija: studentski časopis za društveno-humanističke teme, 15 (22/23), str. 40–59.
9. Smerdel, B. (2013). *Ustavno uređenje europske Hrvatske*. Narodne novine, Zagreb.

Pravni izvori

1. Ustav Republike Hrvatske, Narodne novine, broj 56/90, 135/97, 08/98, 113/00, 124/00, 28/01, 41/01, 55/01, 76/10, 85/10, 05/14
2. Zakon o obvezama i pravima državnih dužnosnika, Narodne novine, broj 101/98, 135/98, 105/99, 25/00, 73/00, 30/01, 59/01, 114/01, 153/02, 163/03, 16/04, 30/04, 121/05, 151/05, 141/06, 17/07, 34/07, 107/07, 60/08, 38/09, 150/11, 22/13, 102/14, 103/14, 03/15, 93/16, 44/17, 66/19
3. Zakon o općem upravnom postupku, Narodne novine, broj 47/09, 110/21
4. Zakon o sprječavanju sukoba interesa, Narodne novine, broj 26/11, 12/12, 126/12, 48/13, 57/15, 98/19
5. Zakon o sprječavanju sukoba interesa, Narodne novine, broj 143/21
6. Zakon o sprječavanju sukoba interesa u obnašanju javnih dužnosti, Narodne novine, broj 163/03, 94/04, 48/05, 141/06, 60/08, 38/09, 92/10, 26/11
7. Zakon o sudovima, Narodne novine, broj 28/13, 33/15, 82/15, 82/16, 67/18, 126/19, 130/20, 21/22, 60/22
8. Zakon o upravnim sporovima, Narodne novine, broj 20/10, 143/12, 152/14, 94/16, 29/17, 110/21
9. Zakon o Državnom uredu za reviziju, Narodne novine, broj 25/19
10. Zakon o Državnoj komisiji za kontrolu postupaka javne nabave, Narodne novine, broj 18/13, 127/13, 74/14, 98/19, 41/21
11. Zakon o pravu na pristup informacijama, Narodne novine, broj 25/13, 85/15, 69/22
12. Zakon o ustanovama, Narodne novine, broj 76/93, 29/97, 47/99, 35/08, 127/19
13. Pravilnik o načinu rada i odlučivanja Povjerenstva za odlučivanje o sukobu interesa, Narodne novine, broj 105/14, 143/21
14. Pravilnik o unutarnjem ustrojstvu Ureda Povjerenstva za odlučivanje o sukobu interesa, Narodne novine, broj 105/14

Strateški dokumenti, izvješća i odluke

1. Izvješće o radu Povjerenstva za odlučivanje o sukobu interesa za 2020. godinu, Zagreb, svibanj 2018., str. 1–105, <https://www.sukobinteresa.hr/hr/godisnje-izvjesce-o-radu-povjerenstva/godisnje-izvjesce-za-2020g> (18. prosinca 2021.)
2. Izvješće Europske komisije o vladavini prava za 2020. Poglavlje za Hrvatsku, Bruxelles, 30. 9. 2020., SWD(2020) 310 final, str. 1–21, https://ec.europa.eu/info/sites/default/files/hr_rol_country_chapter_hr.pdf (22. srpnja 2021.)
3. Izvješće Europske komisije o vladavini prava za 2021. Poglavlje za Hrvatsku, Bruxelles, 20. 7. 2021., SWD(2021) 713 final, str. 1–26, https://ec.europa.eu/info/sites/default/files/2021_rolr_country_chapter_croatia_hr_o.pdf (22. srpnja 2021.)
4. Nacionalni program za borbu protiv korupcije s akcijskim planom za borbu protiv korupcije, Narodne novine, broj 34/02
5. Nacionalni program suzbijanja korupcije 2006. – 2008., Narodne novine, broj 39/06
6. Nacrt prijedloga Strategije sprječavanja korupcije za razdoblje od 2021. do 2030. godine, Vlada Republike Hrvatske, Zagreb, lipanj 2021., str. 1–68, <https://esavjetovanja.gov.hr/ECon/MainScreen?entityId=16930> (22. srpnja 2021.)
7. Odluka o pokretanju postupka izrade Strategije za sprječavanje korupcije za razdoblje od 2021. do 2030. godine, Zagreb, od 19. studenoga 2020.
8. Odluka o osnivanju Savjeta za sprječavanje korupcije, Narodne novine, broj 31/17
9. Nacionalna razvojna strategija Republike Hrvatske do 2030. godine, Narodne novine, broj 13/21
10. Smjernice za upravljanje sukobom interesa zaposlenika u javnom sektoru, Priručnik za upravljanje sukobom interesa zaposlenika u javnom sektoru, Ministarstvo pravosuđa i uprave Republike Hrvatske, Zagreb, 2017., [https://www.uprava.gov.hr/UserDocsImages//Etika//Smjernice%20za%20upravljanje%20sukobom%20interesa%20zaposlenika%20u%20javnom%20sektoru%20\(svibanj%202017\).pdf](https://www.uprava.gov.hr/UserDocsImages//Etika//Smjernice%20za%20upravljanje%20sukobom%20interesa%20zaposlenika%20u%20javnom%20sektoru%20(svibanj%202017).pdf) (15. siječnja 2020.)
11. Strategija suzbijanja korupcije, Narodne novine, broj 75/08
12. Strategija suzbijanja korupcije za razdoblje od 2015. do 2020. godine, Narodne novine, broj 26/15
13. Strategija sprječavanja korupcije za razdoblje od 2021. do 2030. godine, Narodne novine, broj 120/21

Sudska praksa

1. Presuda Upravnog suda u Zagrebu, broj: Usl-2360/16-9 od 26. rujna 2016.
2. Presuda Upravnog suda u Zagrebu, broj: Usl-653/18-7 od 2. svibnja 2018.
3. Presuda Visokog upravnog suda Republike Hrvatske, broj: Usž-2745/18-5 od 10. prosinca 2020.
4. Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske, broj: U-III-673/2018 od 2. srpnja 2019.

Internetski izvori

1. Državna komisija za kontrolu postupaka javne nabave. <https://www.dkom.hr/> (20. srpnja 2021.)
2. Državni ured za reviziju. <https://www.revizija.hr/> (20. srpnja 2021.)
3. Državno odvjetništvo Republike Hrvatske. *Nema zakonske osnove za postupanje Državnog odvjetništva Republike Hrvatske*, <http://www.dorh.hr/dorh11062021> (23. srpnja 2021.)
4. Đanić Čeko, Ana; Grgur, Petar, *Pravni položaj i ovlasti Povjerenstva za odlučivanje o sukobu interesa u jačanju nepristranosti*, izlaganje na Međunarodnoj znanstvenoj konferenciji „Pravo i multidisciplinarnost“, Niš, Republika Srbija, 2019., file:///C:/Users/Laptop/Desktop/konferencije%202019/Ni%C5%A1%202019/program%20konf%20Niš%202019.pdf; <https://www.bib.irb.hr/1050250> (20. svibnja 2021.)
5. European Commission. *EU Anti-Corruption Report – Report from the Commission to the Council and the European parliament*, https://ec.europa.eu/home-affairs/what-we-do/policies/organized-crime-and-human-trafficking/corruption/anti-corruption-report_en (15. prosinca 2020.)
6. European Commission. *Izvešće o vladavini prava za 2020.*, <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/HR/TXT/PDF/?uri=CELEX:52020SC0310&from=EN> (20. srpnja 2021.)
7. Ilijazović, B., *Što donosi novi Zakon o sprječavanju sukoba interesa?*, <https://www.iusinfo.hr/aktualno/u-sredistu/48806> (9. travnja 2022.)
8. Ministarstvo pravosuđa i uprave. *Nadzor provedbe nacionalnih strateških dokumenata*, <https://mpu.gov.hr/istaknute-teme/borba-protiv-korupcije/institucionalni-okvir-u-podrucju-borbe-protiv-korupcije/nadzor-provedbe-nacionalnih-strateskih-dokumenata/21527> (21. srpnja 2021.)
9. Ministarstvo pravosuđa i uprave. *Percepcija korupcije*, <https://mpu.gov.hr/istaknute-teme/antikorupcija-21507/percepcija-korupcije/24257> (20. rujna 2020.)
10. Novi Zakon o sprječavanju sukoba interesa, <https://seminar.hr/sukob-interesa/> (9. travnja 2022.)
11. Povjerenstvo za odlučivanje o sukobu interesa. *Izvešće o radu Povjerenstva za odlučivanje o sukobu interesa za 2017. godinu*, <https://www.sukobinteresa.hr/hr/godisnje-izvjesce-o-radu-povjerenstva/godisnje-izvjesce-za-2017-godinu> (18. siječnja 2020.)
12. Povjerenik za informiranje. <https://pristupinfo.hr/> (20. srpnja 2021.)
13. Povjerenstvo za odlučivanje o sukobu interesa. *Novosti*, <https://www.sukobinteresa.hr/> (20. siječnja 2020.)
14. Povjerenstvo za odlučivanje o sukobu interesa. *O Povjerenstvu*, <https://www.sukobinteresa.hr/hr/o-povjerenstvu> (24. prosinca 2020.)
15. Transparency International. *Corruption perception index 2018*, <https://www.transparency.org/cpi2018> (20. prosinca 2020.)
16. Transparency International Hrvatska. *Indeks percepcije korupcije 2019. – 47 bodova, 63. mjesto*, <https://transparency.hr/hr/priopcenje/indeks-percepcije-korupcije-2019-47-bodova-63.mjesto-792> (28. siječnja 2021.)

Summary

A SHORT OVERVIEW OF THE ROLE OF THE COMMISSION FOR CONFLICT OF INTEREST THROUGH THE PRISM OF A PREVENTIVE ANTI-CORRUPTION BODY

Conflict of interest can be viewed from several perspectives. All definitions, however, imply the same concept of imposing officials' personal interests over public ones. Conflict of interest consequently leads to corruption. This paper briefly summarizes research results from the European Commission and Transparency International in order to assess the perception of the actual presence of the conflict of interest among the officials. Furthermore, in order to contain and prevent the conflict of interest and corruption in the Republic of Croatia, the Commission for Conflict of Interest has been formed (hereinafter: Commission). The paper, therefore, analyses the legal position, composition, election, and jurisdiction of the Commission thus providing an insight into the purpose of existence of this public-legal and preventive anti-corruption body. In addition, the paper analyses specific types of regulations formed by the Commission along with practical examples. Lastly, the author presents the results of a survey of the Commission members and employees of the Commission Office conducted for the purposes of this paper, in order to compare the Act on Preventing of the Conflict of Interest of December 2021 with their perception of the necessary legal changes. Based on theoretical assumptions, normative analysis of the selected legislative texts and the conducted research, the purpose of this paper is to point out the problem of conflict of interest and corruption among state officials and the Commission's role in its prevention, as well as the impact of new legislative provisions on the prevention of conflicts of interest in practice.

Key words: *conflict of interest, government officials, corruption, Commission for Conflict of Interest, Act on Preventing of the Conflict of Interest*